

Ter Land, ter zee en op de fiets

Eerste druk, maart 2012
© 2012 Lucas Graver

isbn: 978-90-484-2285-2
nur: 402

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Lucas Graver

Ter land, ter zee
en op de fiets

Voor 'Marianne' en de kinderen.

Omdat zij ze opvoedde en voedde als ik weer eens lang van huis was.

Met dank aan:

De Heer L. Homburg, Ministerie van Defensie.

De Heer H.H. Kragt, Nederlands Instituut voor Militaire Historie

Mevrouw Meelker-Casparie, Marine Voorlichtingsdienst

Inhoudsopgave

1. Woord vooraf	9
2. De geschiedenis van de dienstfiets	13
3. WAP* jaar	15
4. Een natuurtalent	30
5. De dienstfiets van de faceur	38
6. Parijs-Brest-Parijs	43
7. De Ronde van Walcheren	73
8. Kombuispraat	83
10. Forenzen	132
11. Een <i>iwab</i>	147
12. Sores	160
Woordenlijst	171

Aan alle Maten, al dan niet fietsend

1. Woord vooraf

In deze bundel verhalen heb ik getracht een beeld te geven van het leven van een “beroeps marine man” en zijn belevenissen. Niet alleen ter zee of op het land, maar ook op de fiets. Dat laatste lijkt paradoxaal, zoiets als *De stratenmaker op zee show*, een jeugd programma dat in de jaren '80 van de vorige eeuw op de televisie werd uitgezonden. Maar fietsen en marine gaan juist heel goed samen, zoals uit de onderstaande verhalen zal blijken. Men zegt wel eens dat een Nederlands marine schip te herkennen is aan het ontbreken van zeemeeuwen die er achter aan vliegen. Wij, Nederlanders, zouden te gierig zijn om oud eten en zo overboord te smijten. Dat is natuurlijk een geintje, maar een Nederlands marine schip is wel zeker te herkennen als het afmeert. (marine schepen meren af, de boot van Sinterklaas meert aan). Op het moment dat via de scheepsomroep wordt gemeld dat het “Aanvang passagieren” is, zal er een stroom bemanningsleden met fietsen van allerlei soort de valreep afgaan om, in het buitenland, een tochtje te maken of een boodschap te doen, of, in Nederland, om naar huis te gaan.

Hoe lang de fietsende marine man/vrouw al bestaat weet ik niet. Wel weet ik dat er heel veel fietsende marinemannen/vrouwen bestaan. Ik ga meteen van acquit. Vanaf af nu zal het woord Marineman/Vrouw en Marinier vervangen worden door maat of maten. Het is een bijnaam die wij van de marine ons zelf hebben gegeven en het woord dekt de lading. (Mochten leden van het Korps hier bezwaar tegen hebben: lekker belangrijk!) Bij de KM hoef je niet allemaal vrienden van elkaar te zijn, maten moet je wel zijn. Einzelgänger en eigenheimers worden niet echt op prijs gesteld bij “de baas”, zoals de marine in de wandeling wordt genoemd. Het woord maten is ook niet helemaal politiek correct natuurlijk, want het zou alleen op mannen slaan. Maar, in 32 jaar dienen bij de Koninklijke Marine, heb ik de maten goed genoeg leren kennen om te weten dat ze politiek correcte woorden of zinnen minder op prijs stellen dan duidelijke woorden of zinnen, dus durf ik het verzamelwoord gerust gebruiken. Het is anders niet uit te houden om soms zes maanden van huis te moeten zijn

op een schip of met een compagnie en om dan constant op je politiek correcte woorden te moeten passen.

(Ik wil wel even iets rechtzetten. Er wordt door de media vaak de verzamelnaam “Mariniers” gebruikt voor al het marine personeel, maar dat is dus niet correct. Het Korps Mariniers is een onderdeel van de Koninklijke Marine, maar een zelfstandige en bijzondere trotse eenheid met heel veel tradities en wapenfeiten.)

Tijdens mijn “actieve” Marine-loopbaan van 1970-2002 heb ik zelf heel veel gefietst.

Nu ik al weer enige jaren postactief ben, hoewel ik het nu soms drukker heb dan toen, kan ik me gelukkig genoeg, een paar dagen per week, helemaal wijden aan mijn passie: het fietsen. Ik werk nog een goede 22 uur per week, (een niet al te moeilijk bijbaantje, overigens) waarbij ik, mits het goed weer is, op de racefiets van en naar het werk kan en zelfs voor of na mijn dienst wat extra kilometers kan gaan maken. Marianne, mijn echtgenote, steunt en stimuleert mij hierin en gelukkig niet alleen om mij thuis kwijt te zijn. In deze verhalen bundel heb ik mijn eigen herinneringen aan het fietsen in mijn diensttijd opgeschreven maar ik heb ook getracht herinneringen van (post)actieve maten te verzamelen, na een oproep in Trivizier en Checkpoint, waarvoor dank aan de redacties van deze bladen.

Over het taalgebruik en mijn schrijfstijl, of het gebrek daar aan: De taal van de maten is beslist niet kuis. Ze spreken direct en recht voor zijn raap. Ik wil hier een klein en ongekuist voorbeeld van geven.

Het was begin jaren '70. De meeste maten hadden toen nog geen auto. We gingen met weekendverlof met een, eens per 2 weken door de baas verstrekt “Vrij vervoersbewijs” en de andere weekenden ging je vaak liftend naar huis, als je geen wacht had ten minste, als je schip niet op zee zat of als er geen bivak was. Om rijk te worden ging je toen niet, en nu nog niet, bij de KM, dus autobezit was voor de marineman een schaars bezit in die tijd. Ik stond als “ziekenverpleger der 1e klasse”, zoals mijn rang toen luidde, in de voor de korporaals en manschappen bestemde eetzaal van de *Marine Kazerne Amsterdam* (de MKAD, in KM termen) te wachten tot ik mijn pleetje* kon vol-scheppen.

Achter me stond een verbindelaar*. Hij had 's morgens staan liften in de buurt van zijn woonplaats, ergens in het Brabantse. Zij stond een paar plekken verderop in de rij, ze was schrijfster* en al in het bezit van een kleine Renault en ze woonde in dezelfde plaats. Zij was hem die ochtend kennelijk voorbij gereden en had hem in de drukte van het verkeer waarschijnlijk niet gezien.

Hij: "Ik stond behoorlijk op mijn kut toen je me vanmorgen voorbij reed."

Zij: "Daar kan ik echt geen harde lul van krijgen".

Ik zei het al: de marinetaal is niet kuis. Ze is, zoals ik al schreef, wel heel direct en bloemrijk. Voor niet maten heb ik achterin dus een woordenlijstje opgenomen ter verklaring. Deze woorden zijn in de tekst gemerkt met *.

Over de verhalen in deze bundel: fietsers en maten zijn als vissers, we overdrijven wel eens, maar het meeste is zoals het was. Voor al deze maten (maar niet voor hen alleen) is dit bundeltje geschreven en samengesteld. Mochten leden van het Korps aanstoot nemen aan het soms wat cynisch beschrijven van die leden van het Korps, bedenk dat ik mijn hele carrière een "vloot man" ben geweest en dat in mijn hart ook altijd zal blijven, hoewel ik het Korps een warm hart toedraag.

De meeste namen zijn gefingeerd. Sommigen dan weer niet.

Sommige namen worden om privé redenen met een initiaal aangegeven.